

26 травня 2015 року

*Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України
вул. Грушевського, 4*

*Місце проведення: Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України
вул. Грушевського, 4; 3-й поверх; зал засідань — кімн. 316. .*

12:00–12:20 *Микола Жулинський* «**Діяльність Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України**»

12:20–12:40 *Сергій Гальченко* «**Презентація видань Інституту літератури, присвячених 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка**»

12:40–13:00 *Леся Демська-Будзуляк* «**20 років українського літературознавства — проблеми і виклики**»

13:00–13:25 *Райса Мовчан* «**Наука — освіті, або Українська література в середній школі**»
Сучасне вивчення української літератури як мистецтва слова в середній школі позначене відходом від ідеологічного чи соціально заангажованого прочитання-аналізу художнього твору; урізноманітнення його інтерпретування, виявлення тих смислів, які твір набуває в процесі його історичного функціонування; урахування ролі читача як співтворця тексту; пріоритетність творчих, естетичних підходів під час його аналізування тощо. Цю важливу й актуальну методологічну стратегію Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України вже більше 20-ти років активно розвиває й упроваджує в життя — перебуваючи в фарватері укладання шкільних програм із української літератури, створюючи підручники, посібники, хрестоматії.

13:25–13:45 *Надія Гаврилюк* «**Українська поезія: рецепт успіху**»

Виступ присвячено новітній українській поезії в аспекті читацького сприйняття. На базі анкетування зроблено спробу встановити складові читацького/письменницького успіху.

13:45–14:05 *Тетяна Рязанцева* «**Література фентезі очима українських науковців**»

Короткий огляд українських досліджень в галузі літератури фентезі за останні 15 років. Здобутки, тенденції, проблеми і перспективи.

14:05–14:25 *Марина Муляр* «**Сучасне радіо й сучасна література. Співзвучності і розбіжності**»

14:25–15:25 «**Кулінарний екфразис (чай, кава з розмовами і не тільки...)**»

15:25–15:45 *Олена Поліщук* «**Сучасне візуальне мистецтво і література — точки перетину**»

15:45–16:05 *Олександр Михед* «**Реаліті-шоу та реаліті-роман: від “Прихованої камери” до революції в он-лайн**»

Доповідач зверне увагу на вузлові точки розвитку феномену реального телебачення і реаліті-шоу та їх впливу на літературу і повсякдення.

16:05–16:25 *Людмила Бербенець* «**Література як предмет масового споживання**»

Перетворення книжки на товар і збільшення прибутків від її продажу відбувається не лише за рахунок накладів або видання літератури у м'якій обкладинці. Прибуток можна отримувати й завдяки явищам, наближеним до літератури або таким, як перекодування, «переклади»

літературних творів на мову інших мистецтв/різних засобів передачі інформації тощо. Серед видів використання літературних творів та відомостей про письменників, які наближають літературу до масового реципієнта, варто назвати літературний туризм, музеї письменників, екранізації літературних творів (зокрема класики), екранізації «біографій письменників», театральні постановки.

16:25–16:45 Олександр Боронь «Проза Шевченка — тексти і підтексти»

З 9 повістей Шевченка, які дійшли до нас (втрачено «Повість о безродном Петрусе»), він підготував до друку лише три: «Варнак», «Княгиня», «Прогулка с удовольствием и не без морали». Робота над рештою припинилася на стадії первісних чорнових варіантів — тексти рясніють численними закресленнями та виправленнями, не уніфіковано імена персонажів, не позначено деякі географічні пункти тощо. Науковцям доводиться вирішувати ці проблеми, спираючись на сучасні текстологічні принципи.

16:45–17:05 Ярина Цимбал «Кирпичини для Тичини: літературна репутація народного поета»

Літературна репутація Павла Тичини як геніального поета сформувалася одразу після виходу його збірки «Сонячні кларнети» (1918). Однак його репутація як народного поета — штучний проект, що міг реалізуватися саме в контексті соцреалізму з його постулатом народності і лише в сталінську добу з її культом народних співців, передусім через систему освіти як основу для формування літературного канону. З когорти радянських класиків один тільки Тичина став героєм народної творчості. Огляд шкільної програми й аналіз фольклору, присвяченого Тичині, засвідчують штучність партійного проекту «народного поета», псевдонародність тичининської соцреалістичної пісенної лірики й відторгнення її читацькою масою.

17:05–18:05 Презентації

Тетяна Рязанцева Презентація монографії Рязанцева Т. Стихія в системі (Європейська метафізична поезія XVII — першої половини XX ст.: мотивно-тематичний комплекс, поетика, стилістика) : монографія / Тетяна Рязанцева. — Київ : Ніка-центр, 2014.

Монографія окреслює загальну схему розвитку метафізичної поезії в річищі європейського літературного дискурсу XVII — першої половини XX ст. У фокусі розвідки — окремі постаті й творчі групи у літературах тих країн, де ця поезія отримала яскравий розвиток (Велика Британія, Іспанія, Україна й Росія). Дослідження пропонує новий погляд на творчість відомих митців, а також відкриває для читачів і науковців цілу низку західноєвропейських авторів, чия поезія досі не ставала в Україні предметом комплексної розвідки (Дж. М. Хопкінс, Х. Рамон Хіменес, Д. Алонсо, англійські «поети Нового Апокаліпсиса», іспанські автори «першої повоєнної генерації»).

Юлія Осадча Презентація монографії Осадча Ю. Японська еґо-проза ватакуші-шьосецу: теорія, генеза, сучасний контекст. Київ, Наукова думка, 2013. — 302 с.

У роботі запропоновано авторський погляд на еґо-белетристику як цілком самодостатній і виокремлений з-поміж розмаїття інших жанр сюжетної прози японської літератури XX ст. (у ширшому історико-літературному контексті різних епох — як літературне явище); окрему увагу приділено передумовам зародження еґо-прози, процесу її становлення та основним етапам розвитку від перших пам'яток художньої літератури і до сучасності. Разом із добре відомими українському читачеві авторами і текстами — як критичними, так і художніми — до роботи залучені й майже незнайомі; запропоновані нові підходи та бачення явищ і процесів літературного, духовного і культурного життя японського суспільства кінця XIX — першої половини XX ст.

Юлія Шутенко Презентація книжкової серії «Теплі історії».

Цю серію започаткували дві книжки молоді перекладачки, письменниці та блогерки Надійки Гербіш, що вийшли друком у видавництві «Брайт Стар Паблішинг». «Теплі історії до кави» та «Теплі історії до шоколаду» цієї авторки неочікувано стали бестселерами. Такий успіх означив попит суспільства на літературу затишку, тепла, добра, оптимізму. Згодом світ побачило більше десятка видань різних авторів, готуються до друку нові книжки.

26 травня 2015 р. з 12:00 до 16:00 у читальному залі Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ (3-й поверх, кімн. 323) діятиме виставка наукових видань Інституту літератури.